

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Generalis ista est fides, quia Christus est Dei filius, & natus ex virgine: quem quasi gigantem propheta describit, eo quod biformis geminæque naturæ vnus sit, confors diuinitatis & corporis. Idem ergo patiebatur & non patiebatur, moriebatur, & non moriebatur, sepeliebatur & non sepeliebatur, resurgebat & non resurgebat. Resurgebat secundum carnem, quæ mortua fuerat, non secundum verbum, quod apud Deum semper manebat.

Amb de incarnationis dominicæ sacramento c. 5. ad princ. Ibid. paulò inferius.

SI CHRISTVS IN MORTE FVIT HOMO.

DISTINCT. XXII.

A

Hic queritur. Vtrum in illo triduo mortis Christus fuerit homo? quod non videtur quibusdam: quia mortuus erat, & homo mortuus non est homo. Addunt etiam, quod si tunc erat homo, vel mortalis vel immortalis, sed mortalis nõ: quia mortuus: nec immortalis, quia tantum post resurrectionem. Quibus respondemus, quia licet homo mortuus fuerit, erat tamen in morte Deus homo, nec mortalis quidẽ, nec immortalis: & tamen verè erat homo. Illa enim & huiusmodi argutię in creaturis mentis est liberum. Vnde Ambros. Aufer argumenta, vbi fides queritur. In ipsis gymnasiis suis iam dialectica taceat: piscatorib. creditur, non dialecticis. Dicimus ergo in morte Christi Deum verè fuisse hominẽ, & tamen mortuum. Et hominem quidẽ nec mortalem, nec immortalem: quia vnitus erat animæ & carni seiunctis. Alia enim ratione dicitur Deus homo, vel homo Deus, quam Martinus vel Ioan. Homo enim dicitur Deus & è conuerso, propter susceptionem hominis, id est, animæ & carnis. Vnde Aug. Talis enim susceptio illa quę Deum hominem faceret, & hominẽ Deum. Cum ergo illa susceptio per mortem nõ defecerit, sed Deus homini, & homo Deus sicut ante vnitus erat verè, & tunc Deus erat homo & è conuerso, quia vnitus animæ & carni: & homo mortu⁹ erat,

De consequentibus. mortem Christi.

Hic non tenetur.

Amb in l. 1. de fide cap. 5. in fine to. 2.

In libr. de Trin. 1. c. 13. ad princ.

quia anima à carne diuisa erat. Propter separati-
onē animæ à carne mortuus, sed propter vtriusque
semper secum vnionē homo. Non a. sic erat homo,
vt ex anima & carne simul iunctis subsisteret. Ex
qua ratione dicitur aliquis alius homo, & ipse for-
tè ante mortē, hoc etiam modo erat homo, & post
resurrectionē fuit. In morte vero homo erat tan-
tum propter animæ & carnis secum vnionem, &
mortuus propter inter illa duo diuisionem.

*Si Christus in morte erat homo alicubi, & si vbi-
que sit, homo sit.*

Hic quæritur, si Christus in morte alicubierat
homo: & si vbiunque est, homo sit. Ad quod dici-
mus, quia non vbiunque erat, homo erat: nec mo-
do vbiunque est, homo est: quia vbiq; est secundum
deitatem, nec vbiq; homo, quia non vbiq; homini
vnitus: sed vbiunque est secundum hominem, ibi
homo est. Tempore autem mortis, & vbiq; erat se-
cundum Deum, & in sepulchro secundum homi-
nem, & in inferno secundum hominē, sed in infer-
no secundum animam tantum, & in sepulchro se-
cundum carnē tantum. In sepulchro ergo erat ho-
mo, quia humanitati vnit⁹ erat, & si non toti, quia
carni tantum: & in inferno erat homo, quia hu-
manitati vnitus, sed nō toti, quia animæ tantum.
Sed si in inferno animæ tantū, & in sepulchro car-
ni tantum vnitus erat: ergo nec in inferno vnitus
erat animæ & carni, nec in sepulchro. Quomodo
ergo ibi vel hic homo esse dicitur? Quæ est ratio di-
cti? Quia vna eademq; vnione vnitus erat animæ
in inferno, & carni in sepulchro. Et sic erat illis
duob. tunc separatis vnitus, sicut ante separatio-
nem, i. ante mortem. Ad hoc autem opponitur. Si
Christus animam tantum vel carnem tantum as-
sumpsisset, non fuisset verus homo, sed propter v-
triusq; assumptionem verus homo fuit. Sic ergo
vbi carnem & animam sibi vnitam non habebat,

verus

verus homo ibi nō erat. Sed tempore mortis nusquam illa duo verè vnita habeat, quia nec in sepulchro, nec in inferno, nec alibi: nusquam ergo erat homo. Ad quod dicimus, quia Christus vtrique verus homo non fuisset, si carnē & animam non assumpsisset. Sed tamen quia ex quo assumpsisset, neutrum deposuit, sed cum vtroque eandē vnionem indefinenter tenuit, quam assumendo contraxit: ideo non incongruè vbiunque animæ vel carni, vel vtrique vnitus est, ibi homo esse dicitur, quia ibi humanatus est. Ergo & in sepulchro erat homo & in inferno erat homo: quia vtroque humanatus erat Christus, & vnā eandemque cum anima & carne, licet separatis, habebat vnionem: & vno eodemque tempore in sepulchro iacuit Christus, & ad infernum descendit: sed in sepulchro iacuit secundum solam carnem, & in infernum descendit secundum solam animam. Vnde Aug. Quis non est derelictus in inferno? Christus: sed in anima sola. Quis iacuit in sepulchro? Christus: sed in carne sola, quia in his singulis Christus est. Christum in his omnibus confitemur, & singulis. Ex his euidenter ostenditur. Quod carni iacenti in sepulchro vnitus erat Christus, sicut animæ in inferno. Alioquin si carni mortuæ non esset vnitus, non in ea diceretur iacuisse in sepulchro. Anima ergo ad infernum descendit, caro in sepulchro iacuit sapientia cum vtroque permansit: quæ in inferno positæ, vt ait Ambr. lumen vitæ fundebat æternæ. Radiabat illic lux vera sapientiæ, illuminabat infernum, sed in inferno non claudebatur. Quis enim locus est sapientiæ? de qua scriptum est: Nescit homo vias eius, nec inuenta est inter homines. De qua abyssus dicit. Non est in me: mare dicit. Non est mecum ergo nec in tempore, nec in loco sapientia est: cui nec mors tribuenda est. In ligno enim caro, non illa operatrix omnium substantia diuina

Aug. lib de fide ad Pet. cap 2. ante medium Super Ioan. tract. 78. ad id. Si diligeres me. Ioan. 14 in fine, in to 9.

Amb. in lib. de incarnationis dominice sacramento, ca. 5. post mediū, Iob 28. 6

Ibid. paulo superius.

pendebat. Confitemur tamen Christum pependisse in ligno, & iacuisse in sepulchro, sed in carne sola: & fuisse in inferno, sed in anima sola.

Quod Christus ubiq; totus est, sed non totum: ut totus est homo vel Deus, sed non totum. C

Et utiq; totus eodem tempore erat in inferno, in cœlo totus, ubiq; totus. Persona enim illa æterna nō maior erat, ubi carnē & animam simul unitam sibi habebat, quam ubi alterum tantū: nec maior erat ubi utrunq; simul: vel alterū tantum unitum habebat, quam ubi erat neutrum habens unitum. Totus ergo Christus & perfectus ubiq; erat. Vnde Aug. Nō dimisit patrē Christus cum venit in virginē, ubiq; totus, ubiq; perfectus. Vno ergo eodemq; tēpore totus erat in inferno, totus in cœlo. Erat apud inferos resurrectio mortuorū, erat super cœlos vita viventium: verē mortuus, verē viuus: in quo & mortē susceptio mortalitatis excepit, & vitā diuinitas nō perdidit. Mortē ergo Dei filius & in anima non percussit, & in maiestate non sensit: sed tamē participatione infirmitatis rex gloriæ crucifixus est. Ex his apparet, quod Christus eodē tempore totus erat in sepulchro, totus in inferno, totus ubiq; sicut & modo totus est ubicunq; est, sed non totum. Nec in sepulchro, nec in inferno totū erat, & si totus, sicut Christus totus est Deus, totus homo, sed & Deus & homo. Totum enim ad naturā refertur, totus autem ad hypostasim: sicut aliud & aliquid ad naturam, alius vero & aliquis ad personam referuntur. Vnde Ioan. Damasc. Totus Christus est Deus perfectus, nō autem totum Deus est. Non enim solū Deus est, sed & homo, & totus homo perfectus. Non autem totum homo: nō solum enim homo, sed & Deus. Totum enim naturæ est representatiuum. Totus autem, hypostaseos: sicut aliud quidem est naturæ, alius hypostaseos, sic & huiusmodi.

Aug. contra Felician. de Unitate Tri. ad Optatum c. 14. ad princip. tom. 6. In princ. cap. 16. eiusdem libri.

Libr. de orthodoxa fide 3. c. 7. in fin.

SIC

Si ea quæ dicuntur de Deo, vel de filio Dei, possunt dici de homine illo, vel de filio hominis. D

Solet etiam quæri, si congruenter dici possit filius hominis vel ille homo descēdisse de cœlo, vel ubiq; esse: sicut dicitur filius Dei vel Deus de cœlo venisse, & ubiq; esse? Ad quod dicimus, si ad vnitatem personæ referatur dicti intelligentia, sane dici potest: Si vero ad distinctionem naturarū, nullatenus concedendum est. Vnde Aug. Vna persona est Christus Deus & homo. Ideo dicitur. Nemo ascendit in cœlum, nisi qui de cœlo descendit, &c. Si ergo attendas distinctionem substantiarum, filius Dei descendit, & filius hominis crucifixus est. Si vero vnitatem personæ, & filius hominis descendit, & filius Dei est crucifixus. Propter hanc vnitatem personæ non solum filium hominis descendisse de cœlo, sed etiā dixit esse in cœlo, cū loqueretur in terra, propter hanc eandem dicitur Deus gloriæ crucifixus, qui tamē ex forma serui tantū crucifixus est. Non tamen secundum hoc, quod Deus gloriæ est, & secundum quod glorificat suos: & tamen dicitur Deus gloriæ crucifixus. Recte quidem non ex virtute diuinitatis, sed ex infirmitate carnis. Quid ergo propter quid, & quid secundū quid dicatur, prudens & diligēs & pius lector intelligat. Hæc de corrigia calceamenti dominici dicta sufficiant, ne ossa regis Idumæe consumantur vsq; in cinerem.

SI CHRISTVS HABVERIT FIDEM ET SPEM,
vt Charitatem.

CVM vero supra perhibitum sit, Christum plenum gratia fuisse, non est superuacuum inquirere, vtrum fidem & spem sicut charitatē habuerit. Si n. his caruit, non videtur plenitudinem gratiarum habuisse. vt autē hæc quæstio valeat aperius expl. cari, de his singulis aliqua in medium proferenda sunt, & primum, de fide: secundum

Qq 5 mensu-

Aug. in fine cap. 20. lib. 3. contra Maximin. To. 6. Ioan. 3. b. Aug. lib. 1. de tri. c. 13. non loq; à princ. 1. Cor. 2. b. Amos 2. a. Ibid. Aug. paulo superius.

Ioan. 1. b.